

junk Neked és embertársainknak. Istenünk, Atyánk, ébreszd fel mindnyájunkban a bizalom, a remény és a szeretetben való bizakodás szellemét, hiszen ez a szeretet közel van hozzánk Jézus Krisztusban, a te Fiadban. Amen.

Gémes István ev. lelkész

„MERT AZ EMBERFIA NEM AZÉRT JÖTT, HOGY KISZOLGÁLJÁK,
HANEM HOGY Ő SZOLGÁLJON ÉS VÁLTSÁGUL ADJA ÉLETÉT
MINDENKIÉRT“ Mk 10,45

Ennek a jézusi igének megértésénél két nagy nehézséget látok rögtön magam előtt. Nem tetszik a *szolgálat* szó, és hiányérzetem támad, mert így Jézus nem lehet az IDEÁLOM. Ideálul szívesen választok valakit, aki imponál, aki meghat, akire fölnézhetek, aki magasztos gondolatokat közöl velem, aki valamilyen formában „több“, mint magam vagyok. Nem értem, hogyan imponálhat nekem egy *szolga*. Lehet-e ő több nálam. És zavar a *szolgálat*, mint szó, mint kifejezés! Ha Istenre gondolok, akkor benne az uralkodás, a tekintély, az elérhetetlen magasság, a fen(n)ség, az erő ragad meg elsősorban. Mindennek ellenkezőjét állítja itt Jézus magáról. S nemcsak hogy állítja, hanem eszerint élt is! Mindig is megértettem a makáriai börtönben ülő Keresztelő Jánost, ahogy idegesen, csalódottan, kétségbeesetten küldte tanítványait Jézushoz a félelmetes kérdéssel: Mondd, te vagy-e az, akit megígértek nekünk, vagy másra várjunk? Ő az Eljövendőt nagynak, hatalmasnak, bírónak, ítélőnek, magasztosan-megfellebbezhetetlenül cselekvőnek hirdette meg. S jött helyette a „szelíd“, aki lábat mosott másnak, szemet nyitott másnak, lábat tett járóvá másnak. Csak szolgált, s esze ágában nem volt mások szolgálatait a maga számára igénybe venni.

Aztán itteni helyzetünkre gondolok.* Importáljuk a munkások millióit, mert jólétünkben érthetetlen lett számunkra, hogy valakit vagy valakiket, tehát *mást* tegyünk az érdeklődés középpontjába, mint önmagunkat. Másképpen nem lehet megmagyarázni azt a gondolkodást, amely nem akar már másnak szolgálni, hanem mindent megtesz — mert anyagilag, gazdaságilag ezt megengedheti magának —, hogy neki szolgáljanak. De kezdjük fölfedezni, hogy ennek következményei vannak. Pl. az, hogy elveszítettük a magunkra vállalás, az önmagunk bevetése, az elvégzett munka miatti örömet és örülni tudást. Azaz: szeényebbek lettünk. Mert a gazdagsághoz nemcsak az elfogadni tudás tartozik, hanem sokkal inkább az adni tudás. S ha Jézus egyszer azt a

* A szerző Nyugatnémetországban él.

mondatot mondta — Pál szerint —, hogy jobb adni, mint elfogadni, akkor erre oka lehetett.

S itt látom én a két végiggondolandó irányt Jézusnál, ha már ott tartok, hogy Őt mint ideált nem tudom elfogadni. Gondoljuk ezt még meg.

Először: Jézus soha nem érezte megalázónak a szolgálást, mert tudta, hogy nem is létezhetne-dolgozhatna, ha neki nem szolgálnának. Ha Isten nem „szolgált“ volna neki. Modern kori vitáink arról, hogy honnan vette Jézus a tekintélyét, isteni öntudatát, ill. hogy ezt „menetközben“ fedezte-e fel magában, vagy Isten már eleve felruházta vele — nem felelnek meg a való helyzetnek. A János evangéliuma által képviselt vonalat itt — szándékosan? — mellőzzük és figyelmen kívül hagyjuk! Jézus nem érthető meg annak tudata nélkül, hogy milyen erősen száznak-kéznek, ti. Isten szájának-kezeének tudta magát. Őt Isten nyugözte le azzal, ahogyan szolgált neki. Ahogyan felkészítette, erősítette és feladattal bízta meg. Születése meghirdetésétől kezdve, megkeresztelésén át egészen haláltusájáig ez a „szolgáló“ kéz hordozta Őt.

S csak ha ezt látom és fölfedezem, akkor találok magyarázatot Jézus készségére, amely olyan töretlenül a keresztig vitte el Őt. És itt látom az én nagy problémámat is. Szolgálni csak az tud, akit megtanítottak arra, hogy ő sem más, mint akinek szolgálnak. Csak az, aki tudja, hogy ő ebből a szolgálatból él!

Másodszor: Jézus a szolgálatot valami elkötelező nagy erőnek tudta. Az a mi félelmünk, hogy ha valakit ki kell szolgálnunk, akkor függő helyzetbe kerülhetünk vele szemben. De ha megkérdem, mi rejtőzhet emögött, rájövök arra, hogy pusztá önzés. Félek, hogy abban a pillanatban kikerülök a középpontból, s más ül be oda helyettem. Mi más ez, mint önzés? Félelem attól, hogy jelentéktelenné válhatok, elszűrülhetek és függő helyzetbe kerülhetek. Luthertől szokás a sokat emlegetett mondatot idézni, amely szerint a keresztyén embert a hite teljesen szabaddá teszi, senkinek sincs alávetve. Viszont teljes rabszolgasors a része a szeretet miatt: felebarátjának teljesen alá van rendelve. Jézusról tudjuk, hogy ő szolgálni tudott a függőség érzésének elhatalmasodása és kisebbségi komplexumok nélkül. S ha csodatettei végén a leíró mondatokat az evangelisták fűzték is hozzá, mintegy kommentárként, a csodák hatásához — mégis világosan mutatják a szerkesztői mondatok is, hogy szolgálatai mindig ámulatot — vagy dühöt — váltottak ki, mindenképpen általános figyelmet.

Harmadszor: Ha a mondat utolsó felét akarom megérteni, akkor ahhoz jó figyelni Jézusnak Lukács evangelista által feljegyzett mondatára: „Én pedig közöttetek DIAKONOSZ vagyok“ (22,27). Itt az beszél, aki nem alkalmi munkás volt, nem itt-ott volt hajlandó valakiért valamit tenni, nem is néha-néha könyörült meg önzetlenül valakin. Hanem

egész élete a szolgálat címszó alá tartozik, és másképp ki sem fejezhető. Vagy más szóval: Jézus nem szolgált is, hanem Ő maga volt a szolgálat. Szavai-tettei csak így érthetők. Ezért mehetett egy lépéssel tovább is, és jövendőlhette meg a saját halálát is mint a diakonosz lényegéből fakadó tettet. S ha igazat adunk azoknak a magyarázóknak, akik a görög eredeti *anti* szócskáját helyett-tel fordítják, akkor még mélyebben megragadhatjuk ennek a hatalmas kifejezésnek a lényegét. Jézus azt mondja, hogy egész élete, halálát is beleértve, olyasmi, amit *mindenki helyett* teljesített szolgálatként lehet csak megérteni.

Ebből fakadhat csak az én szolgálatom is. Nem azzal kell szolgálnom, hogy valakinek egy kis jót teszek. Hanem, hogy amit teszek, azt valaki *helyett* teszem. Ez a helyettesítés ment meg kisebbrendűségeimtől és hatásvadászattól, kételkedéstől és elbizakodottságtól. Mert nem tettem mást, mint Annak nyomába léptem, aki nekem, helyettem szolgált. Önzetlenül, egészen magátólértetődően a keresztfá-haláláig is.

Uram Jézus Krisztus! Akkor jöttél segítségünkre szolgáló szeretetteddel, amikor arra a legnagyobb szükségünk volt. Késztessen és kényyszerítsen elfogadott szolgálataid helyettesítő szolgálatra. Ámen.

Franz Heyler

AZ ÚR ÉRTÉKELI

Mk 12,41-44; Lk 21,1-4

Egy napon — a szenvedése előtti kedden — az Úr tanítványaival az asszonyok udvarában ült, szemközt egy persellyel. Ha az ember kelet felől, az Olajfák hegyéről és a Kedron patak völgyéből az aranykapun át fölfelé haladt, akkor először a tágas jeruzsálemi templom-térre ért, amely „a pogányok udvara“ nevet viselte. Ennek a térnek a közepén emelkedtek a templomi épületek. Ismét kelet felől, az ún. Ékeskapun keresztül először az asszonyok udvarába értek. Ezt az udvart oszlopcsarnokok vették körül, fölöttük a nőknek fenntartott karzat. Lenn az udvarban és az oszlopcsarnokokban férfiak is tartózkodhattak, hiszen az udvaron át vitt az út a férfiak és a papok udvarába, az áldozati oltárhoz, a szentélybe és a szentek szentjébe. Az asszonyok udvarának falain, az oszlopok között 13 persely volt a templom különféle szükségleteire. Az Üdvözítő tehát tanítványaival az oszlopcsarnokban ült egy persellyel szemben.

Amint ott ültek, az emberek tömegesen vonultak el a persely előtt és dobták be adományaikat. Az Úr most éppen nem tanított, hanem tanítványaival együtt nézte a jövés-menést és pénzbedobást. „Sok gazdag jött és sokat dobott be“ (Mk 12,41). A pénzdarab csengéséről lehetett hallani: ez ezüst volt! ez arany! Vagy a számukról vették észre,